

artık biliyorsunuz

Öğrenci Yeterliklerinin Belirlenmesini Amaçlayan Bir Ölçme Değerlendirme Sistemi Örneği: Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi (ÖİS)

Nükhet Demirtaşlı*, Giray Berberoğlu*, Ömer A. Konak*, Çiğdem İş güzel*,

Çiğdem Özgen*, Serkan Arıkan*,

Ülkemiz geniş ölçekli testlerin yaygın olarak kullanıldığı, bu testlere dayanarak önemli kararların verildiği nadir ülkelerden biridir. Ülkemizde test kullanımı bu ölçüde yaygın olmasına rağmen, uluslar arası düzeyde öğrenci yeterliklerine yönelik gerçekleştirilen durum belirleme çalışmalarında Türk öğrencilerinin temel becerilere ulaşma oranlarının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Sonuçta geniş ölçekli test uygulamaları sistemde öğrenci yeterliklerini geliştirme amacı ile kullanmaya olanak sağlamamaktadır. Bu uygulamalar genel olarak puan bazında hangi öğrenci ya da okulun daha yukarıda olduğunu göstermekte, ancak hangi yeterliklerin geliştirilmesi konusunda bilgi vermemektedir. Bunun temel nedeni ülkemizdeki tüm ölçme süreçlerinin tamamen öğrencileri puanları bakımından sıralamaya dayalı olarak ele alınması, ölçüt dayanaklı değerlendirme anlamında geri bildirim sağlayacak şekilde tasarlanmamasıdır. Bu da yalnız sıralamaya dayalı kararların verildiği test uygulamalarının okul öğretiminde bile yaygınlaşmasına neden olmaktadır.

Yeterliklerin belirlenmesine olanak tanıyan bir test programının kapsam geçerliği sağlanmış sorulardan oluşması, öğrenci gelişimini takibe alan bir yapıda tasarlanması, bunu gerçekleştirirken birbiri ile eşleştirilmiş geçerliği ve güvenilirliği yüksek standart ölçme araçlarının kullanılması, madde tepki kuramı gibi ileri ölçme yöntemlerinin kullanılması, puanların yeterlikler anlamında tanımlanması ile mümkündür.

Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi (ÖİS) bu anlamda geliştirilen teknik nitelikleri yüksek bir durum belirleme uygulamasıdır. Şimdiye kadar 30 000 üzerine çıkan sayıda ilköğretim öğrencilerinden elde edilen bilgiler ortaöğretime başlayacak olan öğrenci gruplarının farklı ders alanlarında hangi yeterliklere sahip olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

artık biliyorsunuz

Bu çalışmada, ilköğretim düzeyinde ele alınan ve ortaöğretime ön koşul olan yeterlikler açısından öğrenci gelişimleri Türkçe Okuduğunu Anlama ve Yazma alanlarında ÖİS sonuçları dikkate alınarak irdelenecektir. Genel olarak temel eğitimden geçen öğrencilerin hangi, yeterlik ve becerilerde güçlüklerle karşılaştıkları ilgili konu alanları dikkate alınarak yorumlanacaktır. Ortaöğretime geçişte, öğrenci gelişimlerine ilişkin bu bilgilerin niteliği artırma sürecinde eğitim politikacılarına önemli bir geri bildirim sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: okul başarısı, değerlendirme, yeterlik tanımlama

* Cito Türkiye Bilim Kurulu Üyesi